

brima, koji su Hrvati dali u borbama za tuđe interese. No uslijed toga, što su se nalazili na graničnom području između kršćanstva i islama, Hrvati su usvojili djelomično i islamsku kulturu, tako da je islam isto tako kao i katoličanstvo postao sastavni elemenat današnje hrvatske nacionalne kulture. Uslijed te okolnosti, kao i uslijed pomiješanosti s grkokatolicima i grko-istočnjacima, slabio je utjecaj ekskluzivnog i netolerantnog katolicizma među Hrvatima, a to je bio jedan od osnovnih preduvjeta za ideju sjedinjenja istočne i zapadne crkve, za ideju ekspanzije katolicizma prema istoku.

Međutim s druge strane pravoslavlje se je kod Srba oduvijek identificiralo sa srpstvom, a srpstvo se počelo smatrati gotovo sinonimom političke dominacije. Time je ideja sjedinjenja crkvi pretrpjela snažan udarac, a s njome i onakove struje u hrvatskom katolicizmu, koje su težile za zbliženjem Hrvata i Srba radi ideje sjedinjenja crkvi. Uslijed tih okolnosti pojačao se je među Hrvatima ekskluzivni katolicizam, koji naglašava, da su hrvatstvo i katoličanstvo isto tako identični kao što je srpstvo i pravoslavlje. Na ovoj ideološkoj podlozi ekskluzivnog katolicizma kod Hrvata, prave kombinacije one struje u svjetskoj politici, koje rade na ostvarenju bloka katoličkih država između Baltika i Jadrana. Taj bi blok država imao višestruku zadaću u obrani i ekspanziji katolicizma: on bi sprječavao utjecaje nacističke Njemačke i Sovjetskog Saveza, razbio bi definitivno onaj sistem ugovora i saveza, koji je Francuska poslije rata izgradila u Srednjoj Evropi i Balkanu i služio bi kao fronta katoličkoga prodiranja prema istoku.